

769. 14

14

1869

+

14. szám

1869. April 30.

"Hajnal"

Első Evfolyam

A sárospataki magyarországi önképző társaság közlönye. Megjelenik havonta kétszer, úgy mint a hó 15. és utána minden kéthetente a következő számban, és példányban.

Wassner Lajos emlékére.

m. b. 18. Márcz 13.

Midőn az emléket virágaival kézenbe veszem szándékozom közzé tenni a sírhalomra, mely egy kővel körülvett sír felett dombornál. Ne kétséssel senki e közömbös nagyobbság rendkívülit. Fejlesztésem holt cselekedetén, minő volt az élet, melynek népe.

Nem a kedvelő szívelemnek, melyek a nagyok emlékeit tartoznak, - akik baberokot pihennek - akarok én is fejleszteni azt, mit nem is lehetnek e helyen, hol egy

éles savaszon elhuny, ifju váns ohajsom
terem a Regyeles Adójás; sem erdemborostyanok
kat nem diszkitem a megdicőüls komlokás, ki a
leg éls annyis, hogy nagy erdemekes, sem exerem,
de csupán felismerés is vége lehetett volna:
egy kéres a parok en itt felujtani, a semesőnek
egy igénytelen sírhalma felett kivárom en csu
pán meggyujtani az emléket lobogi fállyájás, me
lyen kasszor nyitott a gyász virág kasszor eb
redt fel újra a savas, miolsa surya, mélyben a
lussa ifju földi élsinél nagy reményü, de fel
be kasszoross álmais.

Hat kasszor év... Arny megörö remény...
Emléketes fájo emléketes... Mi kik ismerték
ő, kiket kasszor gyermekkor baráti értelem
csasols, kik vele együls örülsinél volt egykor
a gondtalan gyermek örömevel: elirsuk könnyein
ket kasszorója felett, el-el beszélgettünk gyakorta
sírhalma'nak nyiló virágaival, eme sánnival
a sessorin fájdalommal; elmonduk egymásnak,
hogy ki is mi volt ő' minékünk, vajolent az
anyai keserü nagyságát a csalódás martosó
kasszor. Majd lehervasztat a virágok, gyom
lepse el a behorpadt sírkasszor; feloxarad-

sak a csirakó könnyek. Embérek... faji em
lékezés...

Hisz hasznos... Mily keveset tehetünk mi
még, mikor annyit sem volt bízható, hogy az a kis
müveltségünk melletti keretünk, kinek elvárásai
müveltségünknek fáj. mi tehetünk volna le az öök
nyugodalom esendő helyére. Milyen akkor még
csak a könny volt megengedve, az öökönse rész
ket banas könnye csak! Plérog borkalással
nertünk a sírba, hol hiátud a remény saxon
kört elhasznással hagyjuk el a semeső legu
jobb sírhalmas, hogy az nem lesz puha, nem
lehet felselen; jölebe emlékeztetve emeljük a
keretet.

Es ez emlék adklop áll; ma süxük va a
hasznos roxoms.

A könnyek felszabadnak; a kervasag viragok
elhallasztak illatos kirmaitas, de kasmokly
dojvo emelte évek mülsin, kormu wö" elünéde
vel is elni fog az önképxö társulastan.

Igy alarsa a sebrett skivü tessver; így kivan
sak mi is, pályatársai barátai a megdicsöülnek
Igy lön ö" halalában tagja axon társulastan, mely
ben, ha ugy alarsa volna jobb végese, - kappo

visando vala a legmunkatapasabb sagok kárára
Egy lón az ő emléke nem porhadi Követség, me-
lyes székessé a romboló idő, melynek betűs
lemondása a viharos kápor; egy lón az ő emlékeket
megdicőrsve egy szellemi társulás életében, mely kén-
geiből évenként alvókatul kózza emlékeket, leg-
sikeresőbb példányai egyike - mind megannyi sa-
mit a híven apols emlékeketnek.

De tekintve régig, ama néhány évnyi idő, mi-
dig halottunk életére tejtet, és rajtuk le an-
nak képe.

Kassai Sajtó Születés 1846. December
tizenegyedikén Debcsanyban Gömör megyében
Szegény sorsú Szülőktől.

Az anyai szeretet, mely renge bölcseje fe-
lett önkívótt arany almakos közt életet, mit
sem gyanisva, hogy ez almakos almakos maradnak csapán.

A gyermek nőtt; a ján megcsendült az első
"édes anyám" - Bőm volt a károkban a szívekben,
de hogy ez öröm ne legyen sokáig tartó, feladals
az anyaszer romboló szék, sa munkás családját
a szerető ivasatya elragadta a sírba; jajt is keser-
ves hogyva maga után. A kenyeri bősé sorsban a
szívekben gyásk; az édes anya öléi mosolygó kider

v" még nem érte a vesztés özönnya fáj
dalmaít.

A család felett bebomlott az ég, akonny harmas
virágos növels a sírhalom felett; de a virágos
sírhalomok elhagyta a barasos család, s a
skomzedos Pusokra menst lakni. Itt élse
a kis dajos első gyermek éveit; itt ülte
meg unnepeit az önsüdasra eprede nagy
napjának; itt erete először az ürs, mely az édes
atya elvesztése miatt skivében samatott, a mi
mostani emlékunnepejünk sargya a korán elhunyt
apju. A sebek lassankéns beheggedés - azüő
nek lassu, s többnyire bossos gyógykezelése
alott; a gyászoló özvegy öröme újra ebréni
kedvett gyermekében. A legidősb figyermel, fő
iskolánk egykori növendéke, a kis dajos, a pus
noki neje iskola kedvence volt már, halász ar
előre futó ivővel, s naponként gyűjse az anya
gat ama remenyvárkok, melyes az anyai képte
les teremte skámára még a vengő bölcső felett.

A gyermek végre kinnott az anyai skörny
alól, s vágyoss skallani oda, kova felebrés
telke vonkotte, s az 1859-év skzeptemberében

belépést a murrek diplomába, s növendéke
lón a gymnázium első osztályának. Az édes
anya adatai, s a szerető rokonok gondja alatt
megkérve pályáját s kerényvőggel és korgalom
mal.

Rokonok lennének az a - eme türe mosokta
lan lelkinak, vidor gyermeki kedélye, lanka
daslan korgalma csakhamar megnyerte a
márai és pályatársai szerkesztés- és becsülését.
Az atyáslan áru mélyen érte, miszerint nem
szarvok azon szerkesztések köze, kiknek s a
kados család érdemekben ösökről maradt
gazdagsgában van megvetve jövőjükhöz alappá;
tudsa hogy önére jében kell kerencia samakta,
melyek elcsúszán fogódzassák, és e tudat meg
adta lelkinak az irányt, melyet követni nem
szüks meg soha. -

Igy ment ő előre fokról fokra, nyereség
ról nyereségre; így építette reménye jellegrárait
azon édesanyjának és ös vesztésénél, anyai ke
relminél egész kevével szerette, s úgy látvák
csak az is, hogy annál kevesebb legyen a köny
hullatás majdan az ösökre omlett romok
felett. —

„Es nőst a gyermek, langra lobbans meleg keblén az
ifjú Kov.„ az okán az egészség rohadással, ifjú
sága teljes erejében, a fuggatlanságra törekvés
nemes erejével a segítségkötő insékes samizs
allomására képezé magát, hogy így míg csak
anyagyi helyesét javítaná; egytérminő kényez
mondana köztönését a kereső keszver áldozata
liss, s keresne örömet az édes anyának.

Mi en gazolja valami balvégzet a nemeset
usait, sokréseit?!

Risúna az?!

Rasinszky Lajos a viselésében kerény kár
delmeiben nemes, egész lenyében bixalmak kel
ső, kórgalmában kistunó, a jósettek iránt ká
lós érkelmi ifjú, meghalt, mielőtt kurgalma
egyetlen gyümölcsét élvezette volna az 1863
év Március 18-án, rövid ideig tartó betegségben,
melyet épen gymmaszica samizatra képező
virogija alkalmával nyert.

Az éles olaj, melyet minélgyakrabban
gyuszogatunk annál korábban felemeski magát
öntönjében. —

Észen haszok vintst fel elsen a savast; a

szem kesedik már színlálmán kenyérsé a gyász
virágokat.

A keresztő anyák dobogó szívvel várják ha
ka eskető gyermekeiket - sörümük kaszálan
nőls, midőn ökes Rebelokre kóntak. Csak
egy anya vár kaszálanul, - mert örök anyánk
a föld - vagy inkább talán az ég elrabolja tőle
magzatát.

Távol a skülei kagylóól, távol az alyai
szőlől itt alussza ő örök álmas, hol reménytel
kuviss a skébb jövőés; itt a sarospatai re
mesében jelselen domt alass; de emléke's hiven
öröki egy sarualat élese. -

Ily élet, enny; nemes törekvés átut az
Kasinszki Sajos kalálával, az ha szíjást nem
sekinshesess is hosszú sorára vissza a Bergs
erdemeknek; de az onra'd sem sephesse lelke's
melyes a munkára rendels elcsidő könnyelmű
elpraxarlása skül; - Anek szíjához, ha nem
jár is letkesüléss merisem egy ifabb nemzedék
de a skogalommak skerenységnel jóerkölcsnel
emex alaprenyelénel példánylépés benne
mundenkor mélsan síkselhesi.

Midőn e képet kalvány vonásolban bír

felszólásom, a szeresed a legyeles adóját
akarsam lefizetni, mellyel a megtudogult
emlékének, mint barát, s mint pályatárs tar-
tokom; s egytérőmű ama Regyeleses Korkis
nál igyekezsem elegt semmi, melyet önképű-
sársálatunk halottai iránt gyakorolni szok-
tak. Legyen neves külfelmeinek jutalma La-
varsalan, de is nyugalom a földi bálvány-
sálan clesen sul.?) -

Kandallónál

(1867.)

Váran passog a sűr a Kandallóban
Szereselyes tártárak sörre szereskellyel
En előse ültet gyönyörűve nérem
S meha felirgasom gyermekes kerekkel

+) A sasulat előse Károlyky Lajos Kilonisen akir névvel
hogy nérem egy jutalom díja van. S kóros akarsal neki emelni;
de maradványonál találtak az ilykéri emléket. - A tárt-
ulat minten évfordulattal (Marek 13) megemlékésik haláláról. 52.

Goromban korgesi ablakomat a szél
Serketellen nyelvem
A jó isten tudja mit visse nem beszél

Nézem, soka' nézem a nyájas Randalló
Lobogó sürlés és elmerengve látsom
Milyen sebességel fut keressük a löveg
A mit most beszélnek a hasában
Mint midőn a fű a szivés oda adja
A keretnek az
Emésztő langoknál fut keressük a vája

S mint a gondos atya intő szökecsével
Témis beszél, beug a szél az ablakon
Mint ha insene hogy; vigyár fram vigyár
Laboláru magadat, ne rohanj oly valón!!
Víviny a keretnek öviny a keretnek
Benne letű vége
Hogyha vigyáraslan egyvör bele essél

Nézem tovább látsom kiteráras lövell mar
A melyek feresen kullnok viszka vája
Gen mint midőn az ifjú lép reményét
Kosolygó szemben eresszi újára

De a livár való hűség részében
Súneis elveszve
Visszahallt visszaállt fekszen sötétben

... Semis tovább merem... már lassabban semyved
nem hacsak oly vidor szikrái szikrálas
Mindig összeköttetés, mindig halványabb lesz
S még csak olykor olykor többan egy sötétben.
Ezen még a gyöngy semyvedés se bíza
Elhal éltrevislen
S deomloss szikrából all nyugalmat sirja

Lehajsom fejem a hűlő kandallóra
Ketyben végig nézsem komor élszemes
S felkelek... elöttem a muló fájdalomai
Megszulnak mind mind... oh gyász emlékezet...
Mit hiszek? Mi lesz halvány apalimnak
Muló mostolygasa?!
..... Ez a lobbanó láng végző piblanása

Deákrosi elményeimből

- elbeszélés -

(folytatás)

— Hahaha... százszor és milliószor hahaha...
Elek! Vált meg, hogy te mindeneset csak álmodni
vagy azt kell kinnem hogy most beszélte felre,
hiszen a mi elmóndtal az meő phisikai lehe
teslenség, ha csak ké's H. Éda nem létezik, men
nied ezt - mondam én, - s Éda levelés kéme elébe
szarossam: Elég ez?

Elek nem akarsz kinni kémeinek, de a level
ben Éda kézirásait vsmervén fel, halványan vebezi:

- Elég... De ugy meg kell boldondalnom.

- De nem elég mondam én, hanem südd meg
azt is, hogy segy nap esse six órából májvaem íjjélig
én vaki Édanál, s én udvarolsam, én vallossam
holsonmig szaro kérelmet a legskébb seremseket.

- Mai ez lehetetlen. Valami boszkortány
sagnak kell lenni a Dologban. No meglátd

- Ha nem hiszed süstens egy más tanulást
is musashasok - mondarn en, mialass sárxámból
az emlek kajas keresem elő, s az diadalmas
nevesessel dobam az asxalra.

- Mi a menny kö?!! mit nevesek batyam
oly igen?!

- Hát csak azt azt, hogy edanak jeresse kaja
van - ez pedig a mins laskasod veres.

Most már rajtam völs a sor, hogy vagy me
gemben pürködje meg, vagy slegyenlemben buy
jak a föld alá vagy katalra gondolkoxkam
magamas a senger kiskálsvája felett.

Egyiket sem tettem. -

Veigre batyam segitessa rejelys megoldani.

- Jergely - Kialk fel meg mindig a legjobb
uxen nevesve - ez a hoy az Tola skobakanya
jéből való . . .

En elreppredsem: de ugy völs. Vitagos igazsag
völs, mert juczinal olyan srep privos kaja völs
mins a sircos liliom. Kessigbe valik esre, de
mins a virbe fulö minden skalmaskolas meg
Kop, en is a leveles ragad tam a keresembe smaga
mon rivül vndasottam

- De ez a level? Ez a level? Ulek!

- Hát bir er a level nekem róla skánva, s te
munkához az "Elek" nem róla dda kivere, az
hissed hogy a véd. Hahaha...

Most százsan állott előltem minden. Csak
a srobas séveszessem el. ... Jucukor mensem
Az osmeris róls róls a level Rüdös historiájá
val - s már megjelenedemkor nagyon nevesett a
Kaland furcsasága felett. -

Szerettem volna magamat főbe löni úgy ha
marvolan. De bizony ma nap már csak jókii
ekes nevesünk felett. -

Magyarország belviszonya a német állam befolyás
alatt - 1387-1447 -

Mintán nemcsakunk azsiai bölcsője's ott ka
gya', hogy megraludissa Emese álmas, rég abrand
jais, s hussas vándorlás után elfoglala' e föl
des, mely vanis keresztelés már bölcsőjében táp
lalgata', s regelbe stötte: úgy skölvä gyermeklona

a szemel keress ny hazában. Passan fejlődött
hisz elege az Arpadok korában az araból
Európa, de fejlődése egészes volt. Mers
kabar voltak is e korokak eleiben egyesül
lágo, de ezek nem olyanok voltak, hogy fejlőse
tes gazalkassak volna, sőt erősebbeké seik
megedték a kara megparavara, s nemkésle
sinele teljes ki fejtésére. Az országot allava még
fenyselel voltak. Törzsenelme s egyes senyei még
nem emelkedtek világtörzsenelmi álláspontra. Egy
ponasokban egyes moxkanasokban közeliek az
meg csak. Az európai korokak, is nagyobbok
moxgalmasa leközlökak hazánk melless a nebrül
hogy nyugalmas kavarsak volna, s veszhangra sa
lalsak volna a nemkes Rebelben. — s nem
kes elege s törzsenese összefolyt a Pirályival, s en
nek elesskönlmínyei jelszék a nemkes törzsenese
dicsoisige a nemkes dicsoisige's. Mers a prussasak
alkossmányban népszerinve less Arpad is Csakid
ja Kovesskerö sagas lesse a hon legelsö nemesei
a nemkes dícke. Minsegy ifju koras elege a nemkes,
edre' erejes minsegy örsönkénileg a jövenő ca
pasok elsurésire, melyekben megmussasá hogy
esek melle törzsetellen, hogy alassa kioldhaslan

éles dany lobog, mely ha elhalványul is vyltor
de csak akkor, hogy mins a phonix hamvából
annál fényesebben emelkedjék ki: -

Egy lépést ki ifjú erővel nemkedünk az Ar
padkai Mihalassa után az europai forrásnelem érin
terére. Eztól kezdve egészen europai kellem
lengi át, mines kedő élessé nyelőséges Europa
nagy seésiben, midőn kürdelmeiben veszté vész
keles soras minsegy kéreben sarrja, s annak
vesztőjőve lesz, ha N. danyo ep oly erélye bir ki
musasni az országok megtarsásában, mins elfog
lataisában s megersi a vesztély, mely a feltőlban
mindinkább előserbe nyomul, s mins rohanó ar
vis fenyegető nyugos gazis: Magyarországas.

(folytatjuk!)

Tartás

A danyok lép kémebe hogyha késekinsest
Egy csillagok lass. Jénys ar nagyon
de csak kévére-feny. Ne kévedd valon
Lass engemes soméndel vol vesztélybe vites

Ésős Palmis
népind kalmark.

Martha késele
nyelo. kalmark.

Uj Lósván
nyelo. kalmark.

Uj komptusul
Jherkextó

